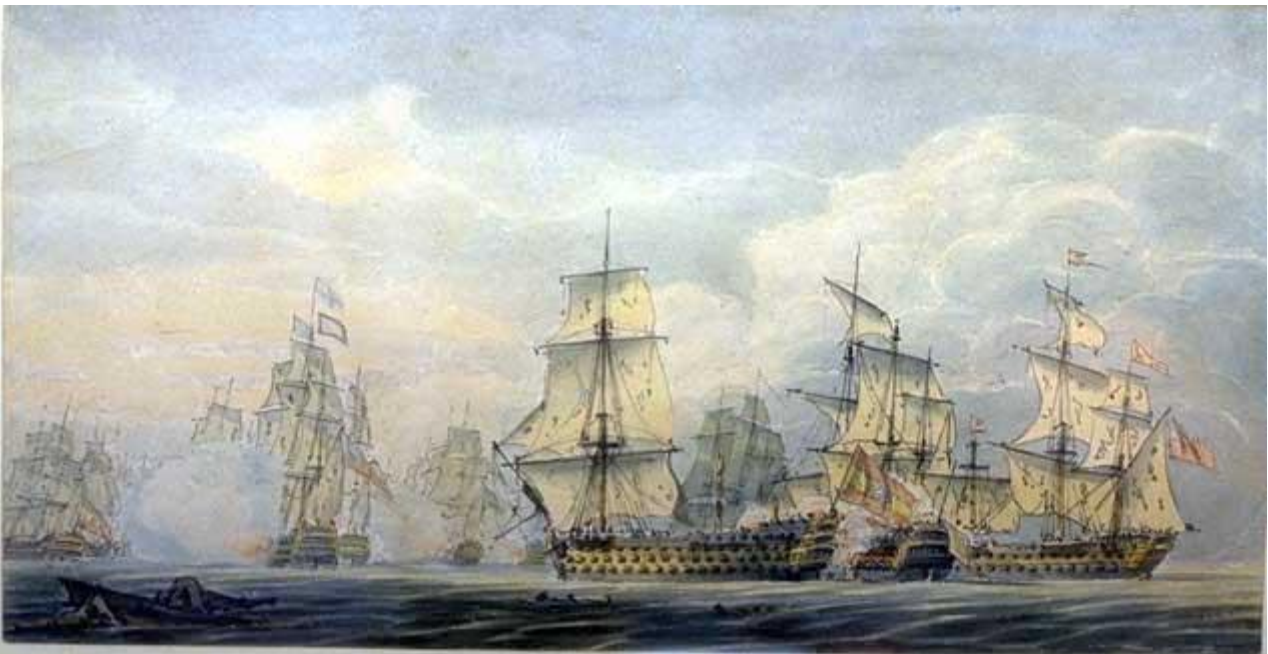

Sea battle trophy

Slaget vid st vincent

2006-04-14

Johan sundberg

Slaget vid St Vincent

I diset utanför St Vincent den 14 januari 1797 siktades en spansk eskader på 27 linjeskepp. Den engelske amiralen Jervis ombord på HMS Victory hade 15 linjeskepp till sitt förfogande. Enligt historien så fick Jervis följande rapportering innan slaget:

”8 fiendliga linjeskepp har siktats, sir John!”

”Tack, sir!”

”20 fiendliga linjeskepp har siktats, sir John!”

”Tack, sir!”

”25 fiendliga linjeskepp har siktats, sir John!”

”Tack, sir!”

”27 fiendliga linjeskepp har siktats, sir John!”

”Det räcker, sir! Om det så är 50 fiendliga linjeskepp så tänker jag anfälla dem!”

Spanjorerna hade en liten grupp av Linjeskepp nere i lä. Jervis hade för avsikt att separera dem genom att segla sin eskader in mellan dem, för att sedan anfälla den ena gruppen först. Spanjorerna visste att engelsmännen var bättre drillade och försökte undvika strid. De misslyckades med detta, men höll på att undkomma efter att Jervis seglat förbi med sin linje och skulle vända för att angripa på nytt. Nelson, ombord på Captain, 74 kanoner, bröt sig ur linjen och förhindrade spanjorernas flykt. Nelson lyckades borda och erövra San Nicolás, 80 kanoner, och sedan vidare från hennes däck borda San José, 112 kanoner, och erövra även henne. Slaget blev en seger för engelsmännen även om spanjorerna lyckades undkomma.

I Sea Battle Trophy höll spanjorerna en östlig kurs, länsande undan i en svag bris. De hade 5 linjeskepp i huvudstyrkan och framför dem, lite åt söder låg två linjeskepp. Britterna hade 4 linjeskepp och låg på en sydlig kurs för att skära av den spanska huvudstyrkan från de två övriga spanska linjeskeppen.

I den spanska eskadern ingick följande skepp:

Santissima trinidad 136 kanoner, flaggskepp, *Principe de Asturias* 112 kanoner, *San Pablo* 74 kanoner, *San Genaro* 74 kanoner och *San Antonio* 74 kanoner i nämnd ordning i huvudstyrkan. *Neptuna* 74 kanoner och *Soberano* 74 kanoner i nämnd ordning, avskiljda från huvudstyrkan.

I den engelska eskadern ingick följande skepp:

HMS Victory 100 kanoner, flaggskepp, HMS Namur 90 kanoner, HMS Culloden 74 kanoner och HMS Captain 74 kanoner i nämnd ordning.

HMS Captain, HMS Culloden, HMS Namur, HMS Victory

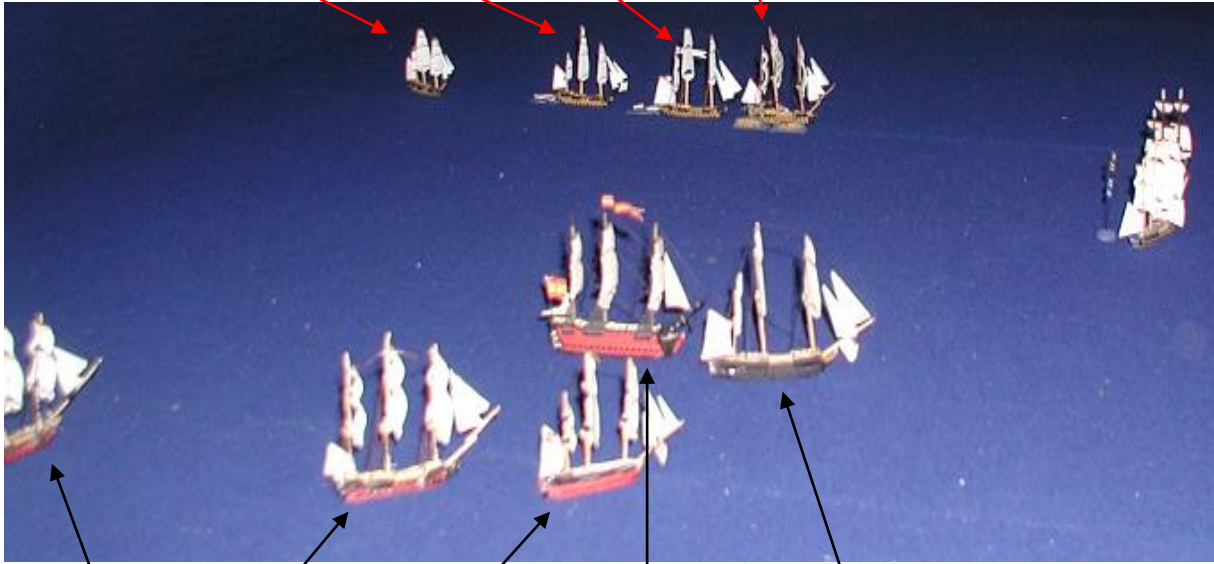
1. Närmast i förgrunden syns den spanska eskadern akterifrån. Längst bort till höger syns de två avskiljda spanska skeppen Neptuna och Soberano. Längst bort, seglande in från vänster, (ifrån Norr), syns den engelska eskadern anförd av HMS Victory.

Engelsmännens taktik var att angripa huvudstyrkan först med 4 skepp mot spanjorernas 5. Efter det skulle man ta sig an de 2 avskiljda spanska linjeskeppen.

Spanjorernas taktik var att samla ihop den splittrade eskadern och på så vis kraftsamla mot den engelska eskadern.

Spanjorerna hade överläge i numerär och fördel av vinden. Engelsmännen hade fördel med moralen ombord på sina skepp.

HMS Captain, HMS Culloden, HMS Namur, HMS Victory

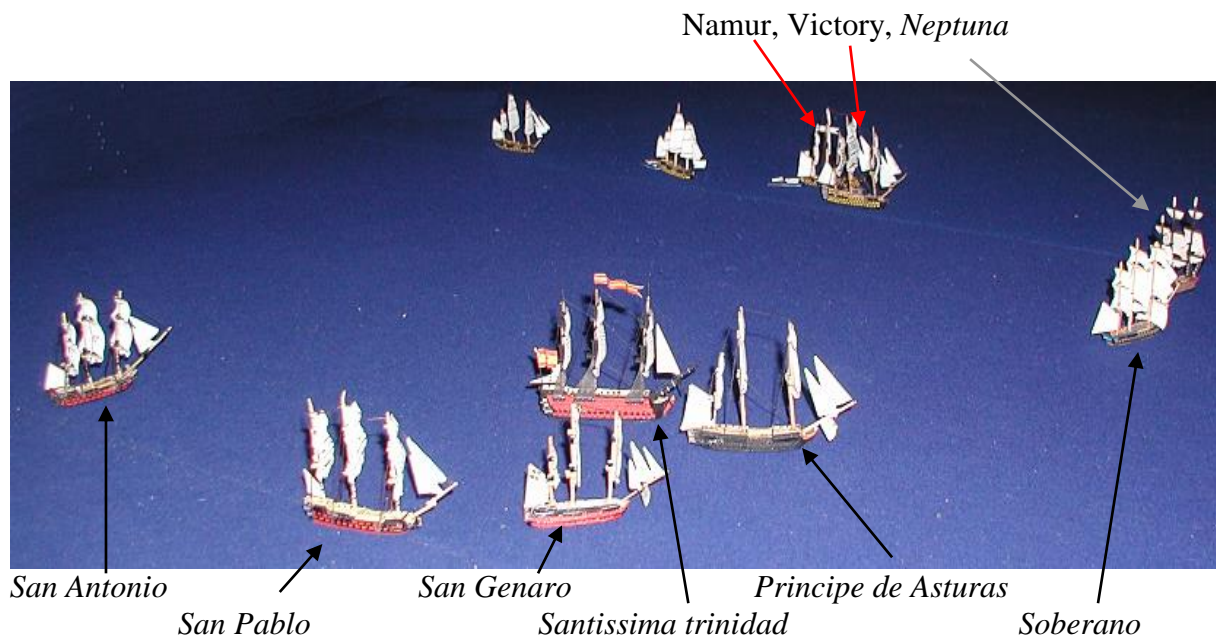
San Antonio San Pablo San Genaro Santissima trinidad, Principe de Asturias

2. Den spanska amiralen insåg sina två avskiljda skepps sårbarhet. Han beordrade huvudstyrkan att segla ned till dem. Santissima Trinidad med sina fyra batteridäck öppnade eld så fort babords breddsida bar.

San Antonios fartygschef delade inte sin amirals åsikt. Han bröt sig ur linjen. För fulla segel och ledsegel styrde han rakt mot fienden för att engagera dem.

Victory var det första av de engelska skeppen att öppna eld mot fienden.

Både spanjorerna och engelsmännen siktade högt för att skada fiendens rigg.

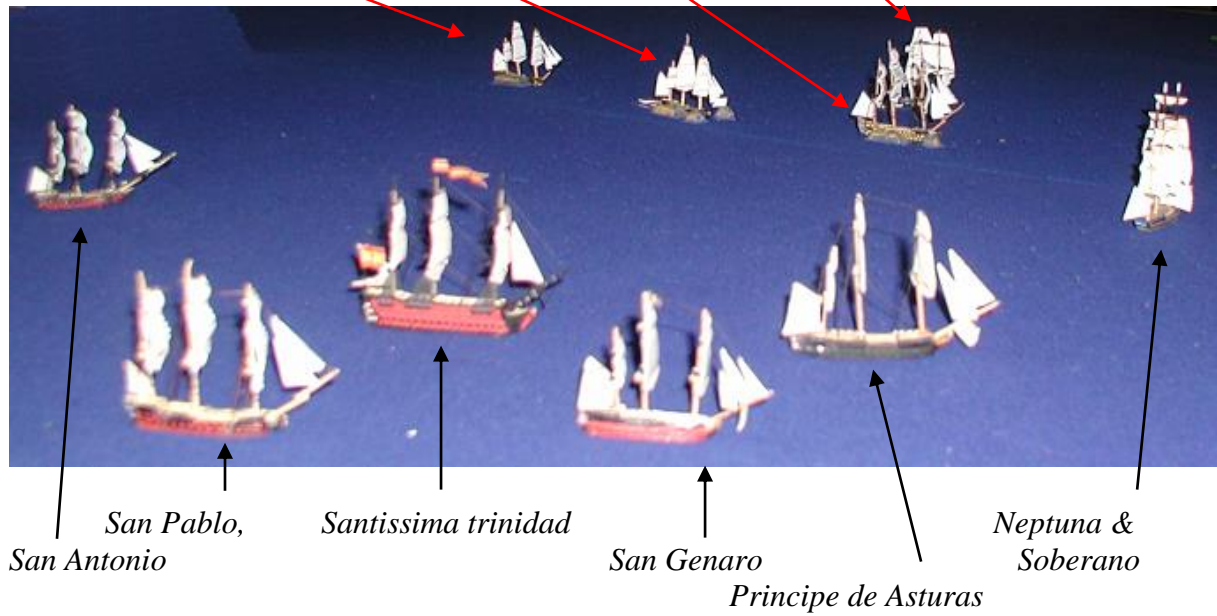
3. I samband med att den spanska huvudstyrkan vek av mot de två ensamma linjeskeppen hamnade de i oordning och vissa fartyg fick sina bredsidor skymda. Santissima Trinidads bredsida tillfogade knappt någon skada på HMS Victorys rigg. Kanonerna var för klena och besättningen var inte tillräckligt tränad för att kunna skjuta effektivt på långa avstånd.

Soberano och Neptuna var mer framgångsrika i sin beskjutning mot HMS Victory. Framför allt Neptuna som lyckades fälla HMS Victorys mesanmast. Ombord på HMS Victory började man genast rigga en nödmast på mesanmastens ställe.

HMS Namur blev tvungen att utföra en undanmanöver för att inte kollidera med HMS Victory. HMS Namurs bredsidor var klena och hon sökte efter ett mål att beskjuta på kort avstånd.

Vinden friskade i och ökade från 3 beaufort till 4 beaufort. Den vred även något.

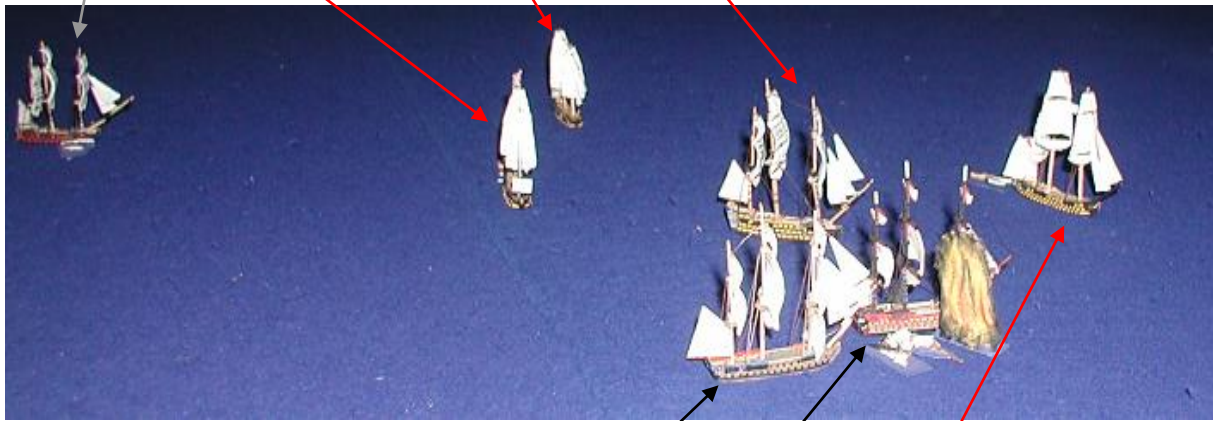
HMS Captain, HMS Culloden, HMS Victory, HMS Namur

4. HMS Culloden och HMS Captain öppnade eld mot San Antonio. San Antonios segel började mer likna hål med segel i än segel med hål i. HMS Namur fick in en fullträff på Neptunas mesanmast som föll. Senare sköt HMS Victory med sin grova bogkanon mot Neptuna och lyckades skjuta bort rodret.

Den spanska huvudstyrkan hade vid det här laget lyckats att återforma sig till något som skulle kunna kallas slaglinje.

San Antonio, HMS Culloden, HMS Captain, HMS Victory

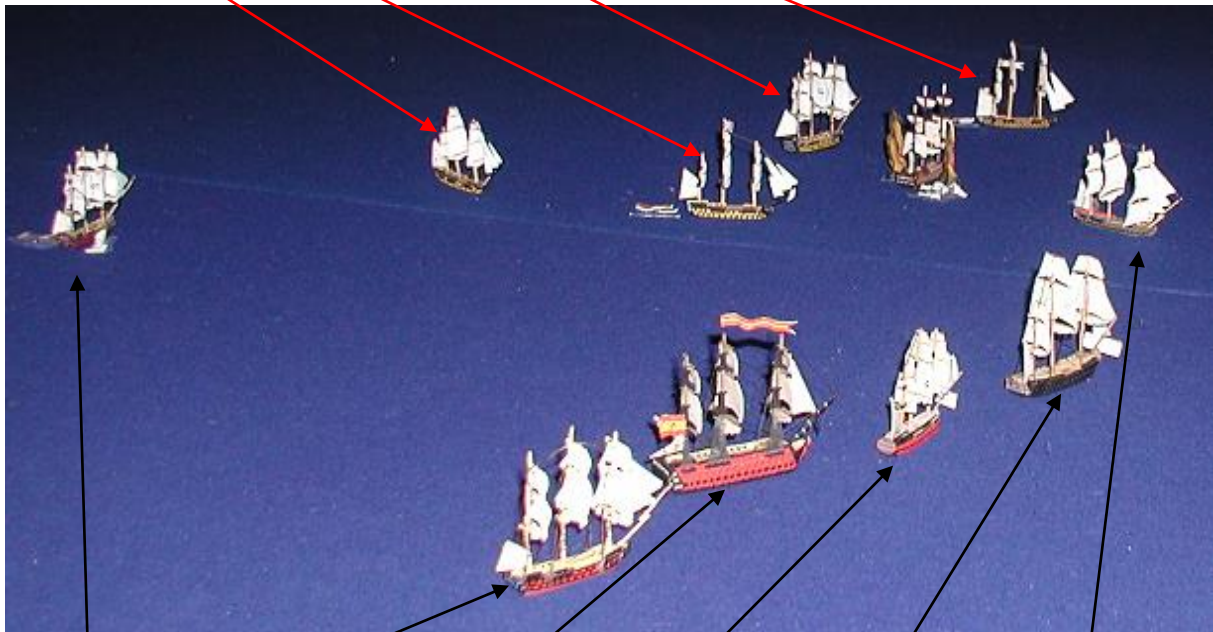
Soberano, Neptuna, HMS Namur

5. HMS Victory fortsatte skjuta med sin bogkanon mot Neptuna och fick sin hämnd. Kulan gick in i krutdurken och Neptuna började genast brinna okontrollerat.

HMS Culloden och HMS Captain hade skjutit ut San Antonios rigg totalt. San Antonios segel hängde som trasor. Fockmastens märs- samt bramstång föll. Senare föll även mesanbramstången.

San Antonios fartygschef gav sig dock inte så lätt. Han beordrade att skeppsbåtarna skulle sättas i sjön och bemannas för eventuell attack.

HMS Captain, HMS Culloden, HMS Victory, HMS Namur

San Antonio, San Pablo

Santissima Trinidad, San Genaro

Principe de asturas

Soberano

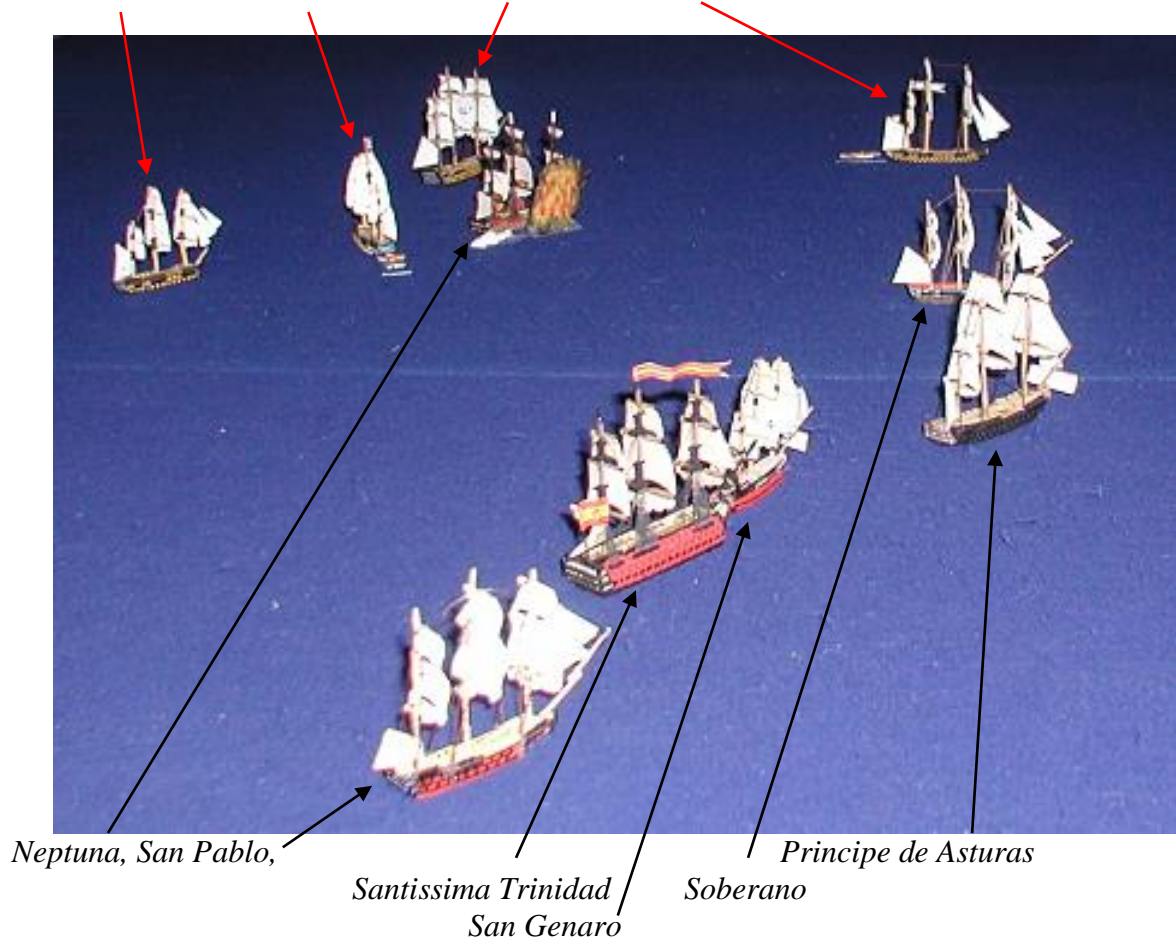
6. Allt eftersom avstånden krympte så övergick både spanjorer och engelsmän till att skjuta länkkulor istället för rundkulor.

Soberano insåg att det var risk för att Neptuna skulle explodera och seglade därför undan. HMS Victory höll även hon undan.

Den spanska huvudstyrkan hade sin ringa träning till trots, lyckats med att manövrera in sina skepp på linje. En manöver som man får beundra dem för.

HMS Namur tog upp jakten på Soberano.

HMS Captain, HMS Culloden, HMS Victory, HMS Namur

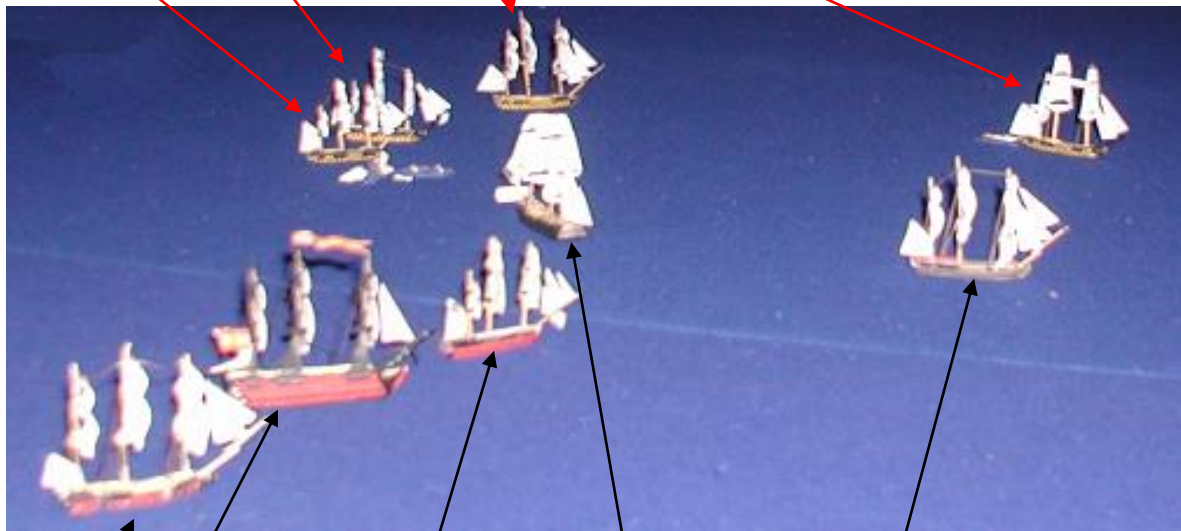

7. HMS Namur började komma oroväckande långt bort från övriga skepp i den engelska eskadern i sin jakt på Soberano.

HMS Culloden gjorde en tvär gir för att inte komma för nära den spanska slaglinjen och för att få sin bredsida att bära. I och med det kom hon oroväckande nära Neptuna som brann okontrollerat.

HMS Captain föll av för att få sin styrbords bredsida att bära mot fienden.

HMS Captain, HMS Culloden, HMS Victory, HMS Namur

San Pablo,
Santissima Trinidad

San Genaro

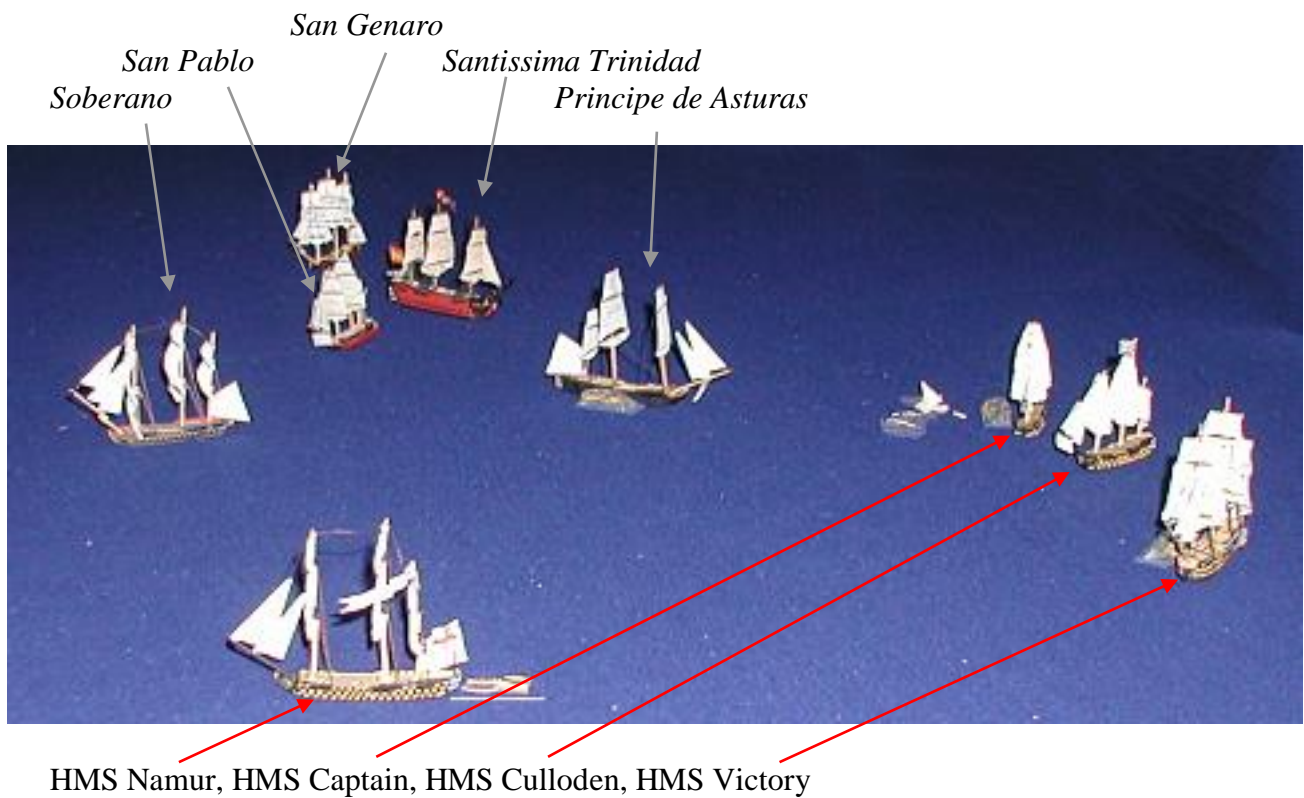
Principe de Asturias

Soberano

8. HMS Namur fortsatte engagera Soberano. Det fick till följd att hon hamnade än längre bort från övriga engelska skepp.

Neptuna exploderade

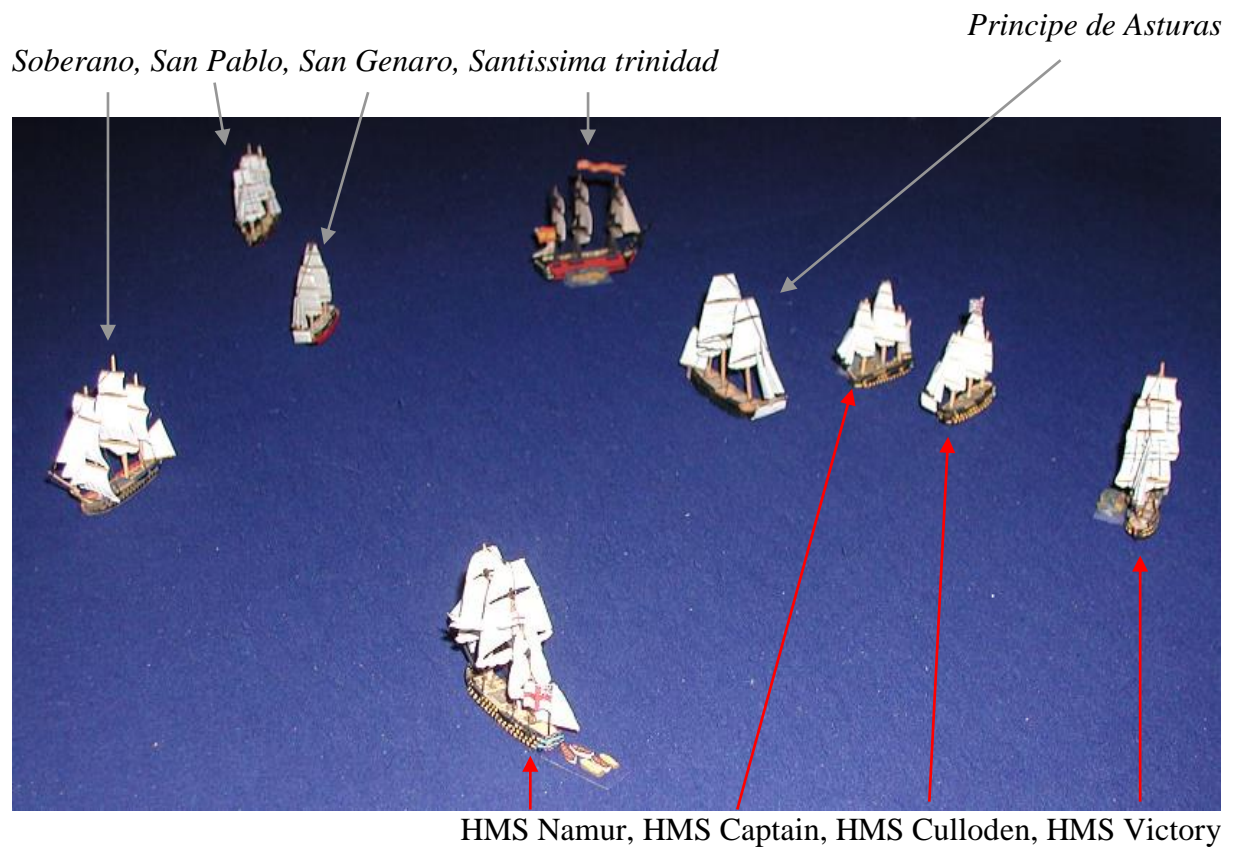
Principe de Asturias girade ned mot den engelska eskadern för att engagera de två engelska tvådäckarna.

9. *Santissima Trinidad* vek av ned mot fienden efter *Principe de Asturias*. *Santissima Trinidad* hade vid det här laget fått delar av sin mesanmast bortskjuten.

HMS *Victory*, HMS *Culloden* och HMS *Captain* koncentrerade sin eldgivning mot *Principe de Asturias*.

Båda sidor började nu ge eld mot fiendens skrov och rigg.

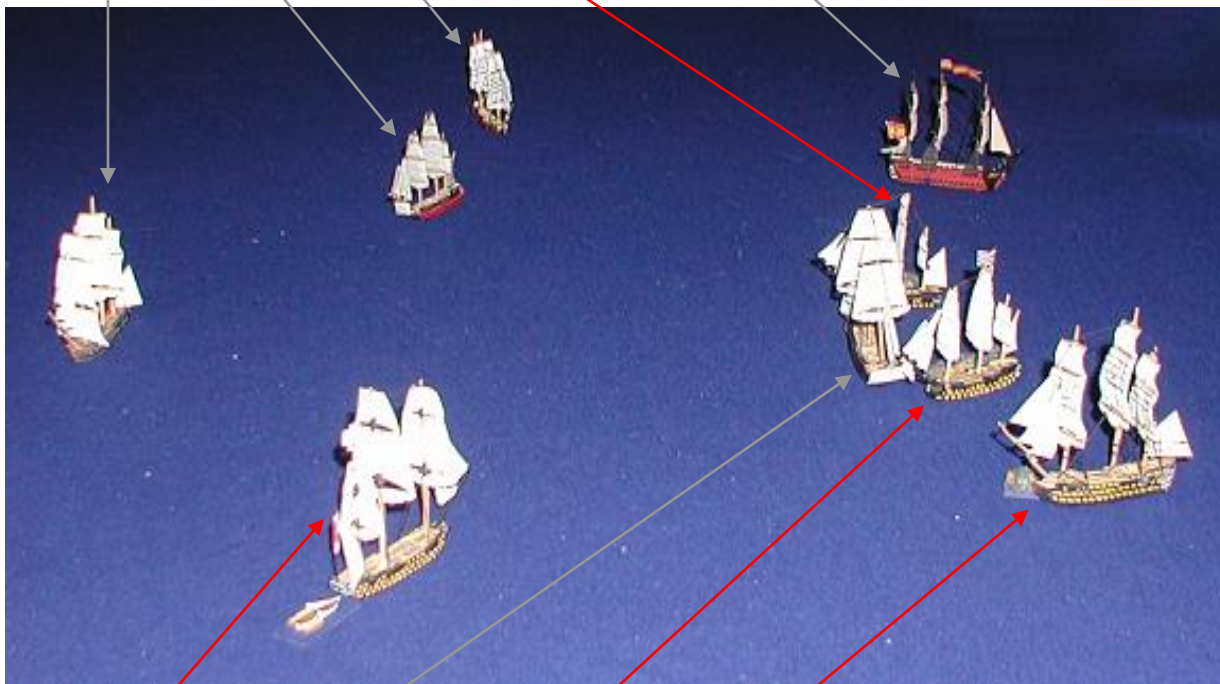
10. HMS Namur avvaktade rätt tidpunkt för att genomföra en genomvindsvändning utan att Soberano skulle få T-läge på henne.

Santissima Trinidad och HMS Captain utväxlade breddsidor med varandra.

Principe de Asturias laddade en extra laddning med hagel utanpå sin enkelkula och hade för avsikt att beskjuta HMS Culloden med den.

HMS Victory besköt Principe de Asturias med en breddside.

Soberano, San genaro, San Pablo, HMS Captain, Santissima Trinidad

HMS Namur, Principe de Asturias, HMS Culloden, HMS Victory

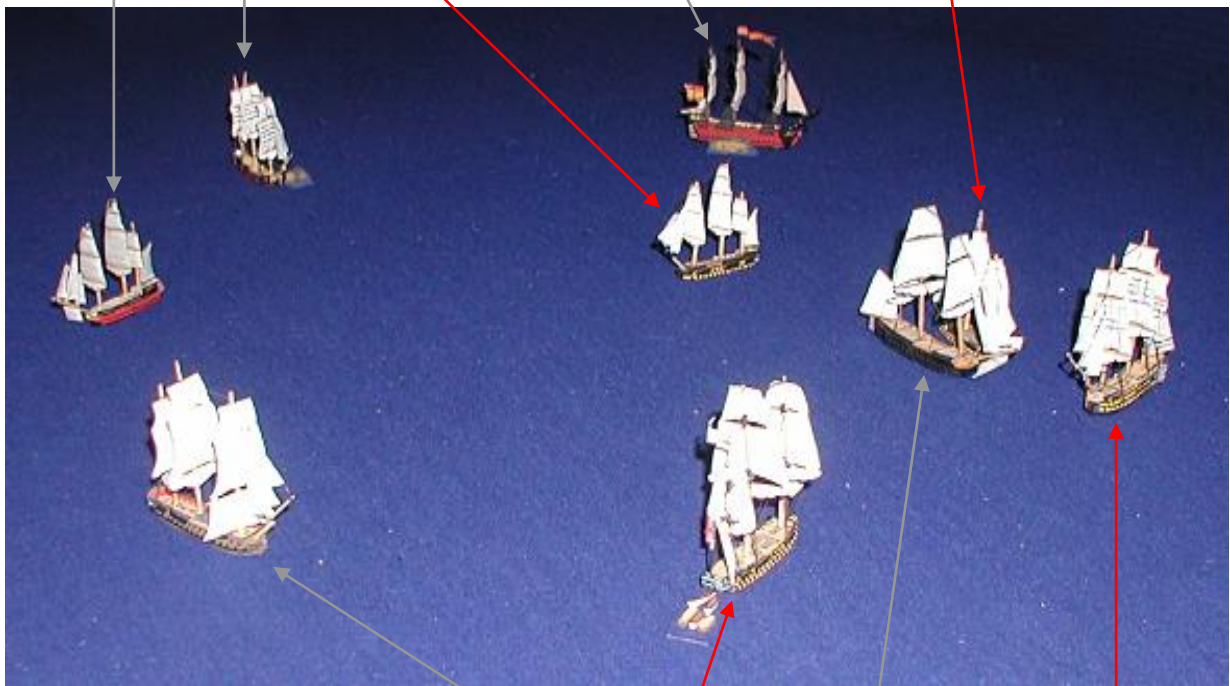
11. San Genaro öppnar tidigt eld mot HMS Captain, utan att göra någon store skada.

HMS Captain har påbörjat sitt T-läge i aktern på Principe de Asturias men väljer att invänta exakt rätt ögonblick. Istället ger hon eld mot Santissima Trinidad.

HMS Culloden som inser att det är risk för kollision med Principe de Asturias avlossar sin styrbords breddsidan trots att alla batterierna inte bär. Breddsidan med kula och hagel orsakade stora förluster.

HMS Victory avlossar sin karronad på backen och den stora kulan finner sin väg till Principe de Asturias halvdäck, där fartygschefen råkar stå i dess väg. Han avlider omedelbart av skadorna.

San Genaro, San Pablo, HMS Captain, Santissima Trinidad, HMS Culloden

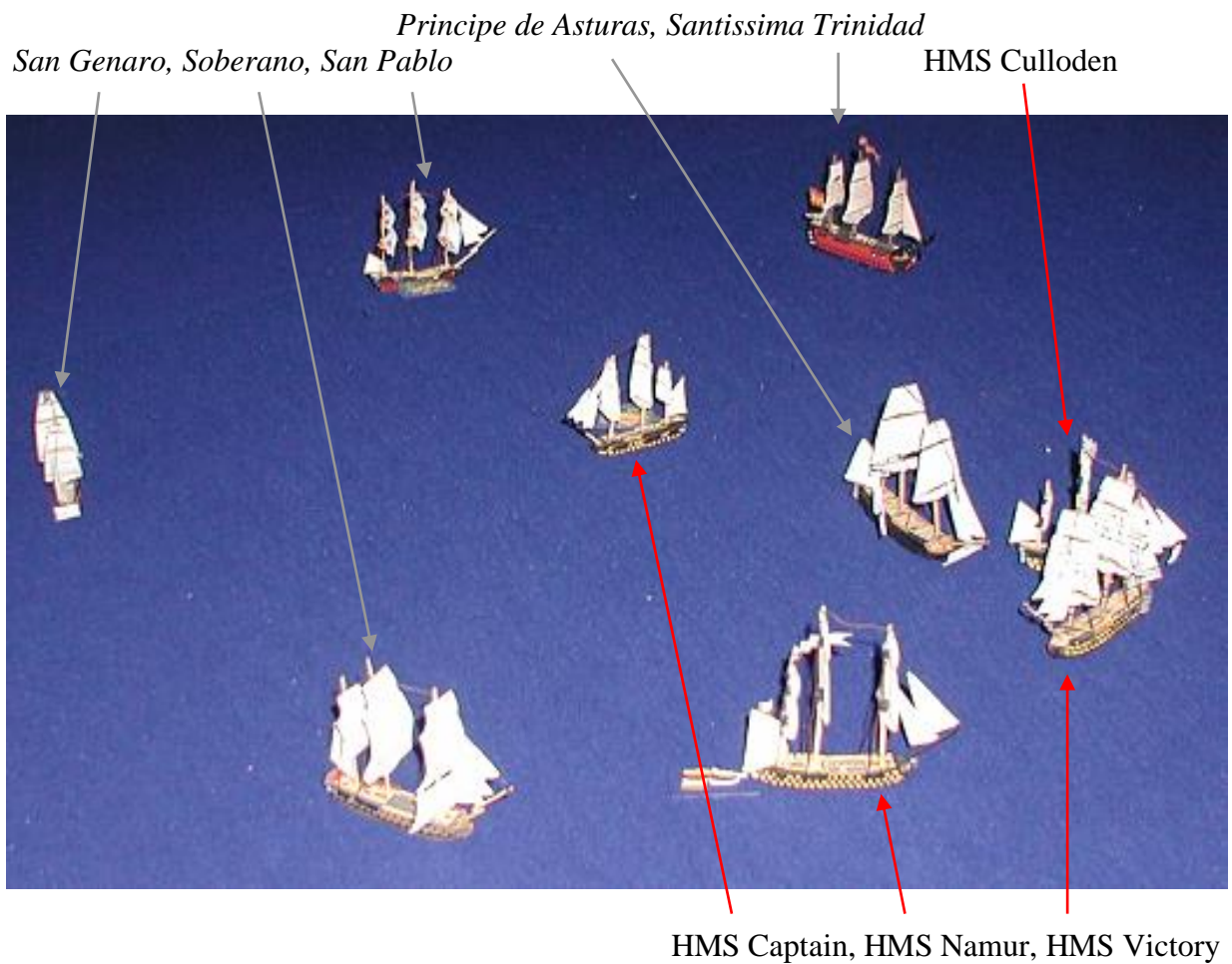
Soberano, HMS Namur, Principe de Asturias, HMS Victory

12. HMS Culloden lyckas undvika kollision med Principe de Asturias.

HMS Captains fartygschef hade glömt ge order att fylla på med hagel i kanonerna. Han lyckades i alla fall få iväg en laddning med dubbelkula rakt in i aktern på Principe de Asturias.

Förlusterna ombord på Principe de Asturias blev för stora och moralen svek. Hon fick stryka flagg utan att besvara elden.

Santissima Trinidad och San Pablo gav eld mot HMS Captain.

13. En sista bredsida utväxlas mellan San Pablo och HMS Captain. San Pablos mesanbramstång faller som ett resultat av eldgivningen.

HMS Cullodens fartygschef navigerar skickligt för att undvika en kollision med HMS Victory.

Spanjorerna har fått nog och drar sig ur striden.

Förluster

Spanska flottan

Bortsett från de förluster som står registrerade på Soberano så omkom samtliga ombord när hon exploderade. Soberano fick sitt roder bortskjutet innan hon exploderade. San Antonios hela besättning, inklusive de som steg i skeppsbåtarna, togs till fånga och skeppet blev en engelsk pris. Principe de Asturias gick samma öde till mötes. Principe de Asturias fartygschef var bland förlusterna och undgick därigenom att leva i engelsk fångenskap. Sammanlagt togs 1.503 spanjorer till fånga.

Skepp	Förlust	Officer	batteri	mast
Santissima Trinidad	16			2
Principe de Asturias	192	1	8	
San Pablo	10			1
San Genaro	17		1	
San Antonio	30			3
Neptuna	37		1	3
Soberano	72		3	2
Summa	314	1	13	11

Engelska flottan

Den enda engelska officer som fick sätta livet till under striden var sekonden ombord på HMS Namur. Inget av de engelska skeppen strök flagg. Den alvarligaste riggförlusten var HMS Victorys mesanmast.

Skepp	Förlust	Officer	batteri	mast
HMS Victory	33		1	3
HMS Namur	47	1	3	
HMS Culloden	48		1	
HMS Captain	51		3	1
Summa	179	1	8	4

Befälhavare

SPANIEN

Santissima trinidad	136	Viceamiral	Peter nielsen
Principe de asturas	112	Konteramiral	Daniel Olsson
San Pablo	74	Kapten	Stefan Karlsson
San Genaro	74	Löjtnant	"Nilsson"
San Antonio	74	Kadett	Mikael "Gnejs"
Neptuna	74	Kadett	Dominique Grindholmer
Soberano	74	Kadett	Patrik Andersson

ENGLAND

Hms vICTORY	100	Kom. Kapten	Oscar Bengtsson
HMS Namur	90	Amiral	Johan Sundberg
HMS Culloden	74	Kapten	Roger Edblom
HMS Captain	74	kommendör	Anders forsmark

Befodringar

Konteramiral

Kommendör Anders Forsmark,
kommendörkapten Oskar Bengtsson.

Örlogskapten

kapten Roger Edblom.

Kapten
Andersson och

löjtnant Nilsson och kadetterna Mikael "Gnejs", Patrik
Dominique Grindholmer.

Segrare i slaget vid ST Vincent

Stående: eskaderchef Oscar Bengtsson

Sittande från v: Anders Forsmark, Johan Sundberg, Roger Edblom.

Utvärdering

Spanjorernas taktik var att försöka samla sin flottstyrka och med förenad kraft angripa de engelska skeppen. Deras dåligt tränade besättningar gjorde dem till ineffektiva skyttar på längre avstånd. Man koncentrerade eldgivningen på det engelska flaggskeppet HMS Victory till att börja med. Man siktade på riggen. Det var troligtvis en av framgångarna till att man lyckades samla ihop sin eskader. Den engelska eskadern saktades ned av de skador som HMS Victory fick i riggen.

Spanjorerna lyckades med att samla ihop sina fartyg på linje, vilket var en bragd i sig. Istället för att bryta sig ur linjen för att angripa de två engelska tvådäckarna, så skulle spanjorerna legat kvar på linje och försökt ta ut HMS Namur som blivit åtskiljt från övriga engelska skepp. Det misstaget var nog det som gjorde engelsmännens seger definitiv. Innan så kunde slaget lika väl ha vunnits av spanjorerna. Spanjorerna skulle ha angripit HMS Namur med styrbords bredsidor samtidigt som de kunde ha skyddat sig mot de två engelska tvådäckarna med babords bredsidor. HMS Victory hade skadad rigg och skulle inte kunna engagera sig i striden förrän senare.

En allvarlig förlust för spanjorerna var San Antonio som seglades med samtliga segel satta mot fienden och därigenom fick så mycket skada på riggen att hon aldrig fick delta i striden. Dels kunde San Antonio ha minskat segelytan, dels kunde hon undvikit fiendens bredsidor och försökt få sina egna att bära. Spanjorerna behövde kraftsamla mot fienden och klokast för San Antonio hade varit att stanna på sin position i linjen.

Engelsmännens taktik var att angripa de två enskilda spanska skeppen först. Efter att ha bekämpat dem skulle oddsen vara jämnare och Engelsmännens bättre moral hade troligtvis avgjort striden till deras fördel.

HMS Namur hamnade avskiljt från övriga skepp i den engelska eskadern, vilket kunde ha blivit riktigt kritiskt eftersom HMS Victory som låg närmast hade skadad rigg och de övriga skeppen låg långt bort från HMS Namur. HMS Namur kunde därigenom bli ett lätt byte för spanjorerna eftersom de övriga engelska skeppen inte skulle hinna komma till undsättning.

HMS Cullodens laddning med Kula och hagel och HMS Captains laddning med dubbelkula från ett T-läge i aktern gjorde att Principe de Asturias kunde betvingas. Det var avgörande att man kraftsamlade. Hade det behövts så hade även HMS Victory varit förmögen att angripa Principe de Asturias. I det här anfallet kunde man se resultatet av att "kraftsamla" för att bekämpa en fiende.

Engelsmännen gjorde det som krävdes av dem för att bekämpa en numerärt överlägsen fiende. Till Spanjorernas försvar kan man säga att deras moral och brist på erfarenhet tog ut sin rätt. Neptuna var det spanska skepp som bäst kom till sin rätt när det anföll HMS Victory och orsakade henne svåra riggförluster. Den spanska amiralen gjorde helt rätt i att försöka samla sin eskader för att gemensamt angripa fienden.

Engelsmännen hade turen med sig, vilket i och för sig bara är en biprodukt av skicklighet. Neptuna började brinna okontrollerat, Principe de Asturias fartygschef strök med när det var som mest kritiskt. Hade Principe de Asturias fått iväg sin bredsida hade engelsmännen fått betydligt fler förluster och vem vet om inte det hade inneburit att HMS Culloden hade strukit flagg. Engelsmännen kanske fortfarande hade vunnit, men med betydligt högre förluster.